

SERMAYE DEĞİŞİKLİKLERİNİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

Kollektif Şirketlerde sermaye değışiklikleri, sermaye artırılması veya sermaye azaltılması şeklinde ortaya çıkar. Sermaye artırılması ve azaltılması değışik şekilde olmaktadır.

KOLLEKTİF ŞİRKETLER SERMAYE ARTIRIM NEDENLERİ

- Şirketin iş hacminin genişletilmesine karar verilmesi
- Paranın satın alma gücünde meydana gelen düşmeler nedeniyle sermayenin yetersiz hale gelmesi
- İşletmenin yanlış yatırım politikaları nedeniyle sermayenin yetersiz kalması
- Şirket kuruluşunda Şirket faaliyetleri için gerekli sermayenin noksan hesaplanması.

Şirket sermayesinin arttırılabilmesi için Şirket kuruluşunda yapılan işlemlerin tekrarlanması gerekir.

KOLLEKTİF ŞİRKETLERDE SERMAYE AZALTIM NEDENLERİ

- Şirket kurulurken faaliyet için gerekli sermayeden daha fazla bir sermayeyle kurulması
- Zararın ortaklar tarafından karşılanamaması
- Ortak çıkması veya çıkarılması

Sermaye Artırım Türleri ve Muhasebeleştirilmesi

Şirket Ortaklarının Sermaye Paylarını Arttırması:

1. Mevcut ortakların sermaye paylarının artırılması veya öz sermaye artışlarının ortakların sermayelerine eklenmesi,
2. Şirkete yeni ortak veya ortaklar alınması,
3. Başka bir Şirketle birleşme.

Şirket ana sözleşme değışiklik işlemlerinde aşağıdaki belgeler Şirket yetkilileri tarafından imzalanır.

- Dilekçe,
- Değışikliğe İlişkin Noter Onaylı Karar rneği (2 Asıl - 2 Fotokopi),
- Değışikliğe İlişkin Tadil Metni (2 Asıl - 2 Fotokopi),
- Ortaklarda Değışiklik Yapılıyorsa Yeni Ortakların;
- T.C. Kimlik Numarasını Gösterir Nüfus Cüzdanı Fotokopisi (1 Adet),
- Şirket Merkezi Dışında İkamet Edenlerin Muhtardan veya Nüfus Müdürlüğünden Onaylı İkametgh Belgesi (2 Adet),
- Fotoğrafı (2 Adet),
- Yetkili Değışikliği Varsa Noter Onaylı İmza Beyannamesi (2 Adet),
- Amaç-Konu Değışikliği Yapılıyorsa Meslek Grup Değışikliği Dilekçesi
- Meslek Grubu Listesi.

Şirkete Yeni Bir Ortak Alınması

Sermaye artışı için gereksinim duyulan fonlar şirkete yeni bir ortak alma yoluyla sağlanabilir. Bu durumda yeni ortağın şirkette sahip olabileceği sermaye payına ilişkin farklı seçenekler söz konusudur. Bunlar;

1. Yeni ortağın getirdiği sermaye tutarı kadar bir paya sahip olması,
2. Yeni ortağın getirdiği sermayeden daha az bir paya sahip olması,
3. Yeni ortağın, getirdiği sermayeden daha çok bir paya sahip olmasıdır.

Bunun muhasebeleştirilmesi Prim Yöntemi ve Şerefiye Yöntemi olarak iki yönteme göre yapılır:

a. Prim Yöntemi

Bu yöntemde yeni ortağın sahip olacağı sermaye miktarını aşan yatırım tutarı sermaye payları esas alınarak, eski ortakların sermayelerine eklenir.

Prim Yöntemine Göre Muhasebeleştirme Sermaye Paylarının Hesaplanması

Eski Sermaye (M. Solmaz +C. Özcan) ₺150.000.

Yeni Ortağın Getirdiği Sermaye 90.000.

Şirketin Yeni Sermayesi ₺240.000.

Ortak (Y)'nin Sermaye Payı ₺80.000.

Ortak (Y) Şirketin yeni sermayesinin 1/3 üne sahip olmuştur. Yeni ortağın sermaye payını aşan yatırım tutarı ₺10.000, ortak (Y) nin (M) ve (C) ye verdiği prim olarak işlem görür.

501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HS.		80.000.-	
501.03 Ortak (Y) Payı 80.000.	500 SERMAYE HS.		80.000.-
	500.03 Ortak (Y) Payı 80.000.		
Sermayenin Taahhüt Edilmesi			
100 KASA HS		90.000.-	
100.01 ₺ Kasa HS.			
	501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HS.		80.000.-
	501.03 Ortak (Y) Payı 80.000.		
	500 SERMAYE HS.		10.000.-
	500.01 Ortak (M) Ser. Hs. 5.000.-		
	500.02 Ortak (C) Ser. Hs. 5.000.-		
Ortak (Y) ödedikleri sermaye taahhütleri tutarı			
Ve Prim yöntemine göre farkın dağıtımı			

b. Şerefiye Yöntemi

Yeni ortak, getirdiği sermaye tutarı kadar bir paya sahip olacaktır. Yeni ortağın sahip olacağı sermaye payına göre saptanan şerefiye tutarı, diğer ortakların sermayesine eklenir.

Şirketin Yeni Sermayesi ₺270.000.

Şirketin Eski Sermayesi (-) ₺150.000.

Ortak (Y) Getirdiği Sermaye (-) ₺90.000.

Şerefiye ₺30.000.

Ortak (Y) ₺90.000.- Sermaye getirmiştir ve bu tutar sermayesinin 1/3 ünü oluşturmaktadır. Bu durumda şirketin yeni sermayesi $90.000 \times 3 = ₺270.000.-$ olacaktır. Eski ortakların sermaye payı şerefiye tutarı kadar artar.

501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HS.		90.000.-	
501.03 Ortak (Y) Payı 90.000.	500 SERMAYE HS.		90.000.-
	500.03 Ortak (Y) Payı 90.000.		
Sermayenin Taahhüt Edilmesi			
100 KASA HS		90.000.-	
100.01 ₺ Kasa HS.			
	501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HS.		90.000.-
	501.03 Ortak (Y) Payı 90.000.		
Sermaye Taahhüdünün Yerine Getirilmesi			
261 ŞEREFİYE HS.		30.000.-	
	500 SERMAYE HS.		30.000.-
	500.01 Ortak (M) Ser. Hs. 15.000.-		
	500.02 Ortak (C) Ser. Hs. 15.000.-		
	.		
Şerefiye yöntemine göre sermaye artımı			

Ortakların Sermaye Paylarını Artırmaları

“Mustafa Solmazı ve Ortağı Kollektif Şirketi” 200.000 ’nin olan sermayesinin yetersiz gelmesi nedeniyle 400.000 ’ye çıkarılmasına ortaklar tarafından karar verilmiştir. Sermaye artırımını ile ilgili tüm yasal işlemler yerine getirilmiştir. Ortaklar taahhüt ettikleri sermaye artırımını şirketin X bankasındaki hesabına yatırmışlardır.

Ayrıca sermaye artışı ile ilgili olarak Ticaret Sicili Tescil Harcı, Ticaret Sicili İlan Ücreti, Noter Onay Giderleri olmak üzere toplam 2000 liralık giderler yapılmıştır;

Ortakların sermaye payları eşit olduğundan sermaye artırımını da eşit olacaktır.

Ortak M. SOLMAZ sermaye payı 100.000 ’den 200.000 ’ye

Ortak C. ÖZCAN sermaye payı 100.000 ’den 200.000 ’ye çıkacaktır.

501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HS.		200.000.-	
501.01 Ortak M.S Sermaye Artırma Hs. 100.000.-			
501.02 Ortak C.Ö Sermaye Artırma Hs. 100.000.-			
	500 SERMAYE HS.		200.000.-
	500.01 Ortak M.S Ser.Hs. 100.000.-		
	501.02 Ortak C.Ö Ser.Hs. 100.000.-		
Sözleşmeye göre ortakların sermaye artırma taahhütleri			
102 BANKALAR HS.		200.000.-	
102.01 X Bankası HS.			
	501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HS.		200.000.-
	501.01 M. S Taahhüt HS. 100.000.-		
	501.02 M. Ö Taahhüt Hs. 100.000.-		
Ortakların sermaye artırımını taahhüdünü yerine getirmesi			
770 GENEL YÖNETİM GİDERLER HS		2.000.-	
	100. KASA HS		2.000.-
Sermaye artırımını gideri			

Ortakların Kar Paylarını Sermayeye Eklemeleri

Şirket ortaklarını sermaye artırımında uygulayabilecekleri başka bir yol da kar paylarını tahsil etmeyerek şirkette bırakmaları ve bu payların sermayeye eklenerek sermaye artışı yapmaya karar vermeleridir. Kar dağıtım konusunda açıklanacağı gibi şirket ortaklarının şirketten olan kar payları

331 ORTAKLARA BORÇLAR Hesabı'nın alacağına kaydedilir.

"M. SOLMAZ ve Ortağı Kollektif Şirketi'nin 200.000 olan sermayesinin yetersiz gelmesi nedeniyle 300.000'ye çıkarılmasına ortaklar tarafından karar verilmiştir. Ortaklar taahhüt ettikleri sermaye artırımını şirketten alacak oldukları 100.000 değerindeki kar payının sermayeye eklenmesi yoluyla karşılamak istemektedirler. Sermaye artırımını ile ilgili tüm yasal işlemler yerine getirilmiştir.

Ortakların sermaye payları eşit olduğundan sermaye artırımını da eşit olacaktır.

Ortak M. SOLMAZ sermaye payı 100.000 'den 150.000'ye

Ortak C. ÖZCAN sermaye payı 100.000 'den 150.000'ye çıkacaktır.

501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HS.	100.000.-	
501.01 Ortak M.S Sermaye Artırma Hs. 50.000.-		
501.02 Ortak C.Ö Sermaye Artırma Hs. 50.000.-		
500 SERMAYE HS.		100.000.-
500.01 Ortak M.S Ser. Hs. 50.000.-		
501.02 Ortak C.Ö Ser. Hs. 50.000.-		
Sözleşmeye göre ortakların sermaye artırma taahhütleri		
331 ORTAKLARA BORÇLAR HS.	100.000.-	
331.01 Ortak M.S Hs. 50.000.-		
331.02 Ortak C.Ö Hs. 50.000.-		
501 ÖDENMEMİŞ SERMAYE HS.		100.000.-
501.01 M. S Sermaye Artırma HS. 50.000.-		
501.02 M. Ö Sermaye Artırma Hs. 50.000.-		
Ortakların sermaye artırımını taahhüdünü yerine getirmesi		

Sermaye Azaltımı ve Muhasebeleştirilmesi

Kollektif şirketin sermaye azaltımına gitmesi artırımı yapması gibi normal bir işletme olayıdır. Sermaye azaltımın da aynen artırımda olduğu üzere şirket sözleşmesindeki yasal unsurlardan birisi olan sermayede değişiklik yapılmasını gerektirir. Diğer bir deyişle şirket sözleşmesi değişecek ve yenilenecektir. Bu da şirket sermaye azaltılmasına giderken kuruluş aşamasında izlediği yasal süreci tekrar edilmesini gerektirir.

Kollektif şirketlerde sermaye azaltılmasının yolları:

1. Kollektif şirketin mevcut ortaklarının sermaye payları azaltılır. Azaltılan kısım, ortaklara nakden ödenir.
2. Ortakların azaltılan sermaye payları kendilerine ödenmeyip, zarar paylarından doğan borçlarına karşılık olmak üzere "331 Ortaklara Borçlar Hesabına" devredilir.
3. Ortaklıktan çıkan veya çıkarılan ortağın sermaye payı kendisine ödenir.

Mevcut Ortakların Sermaye Paylarının Azaltılması

Şirket kurulurken sermaye gereğinden fazla konulmuş olabilir. Bu yüzden işletme sermayesinin bir kısmı atıl durumda kalmıştır. Kullanılmayan sermayenin ortaklar tarafından fazla olduğuna karar verilir ise sermayenin azaltılması yönünde karar alınır.

Örnek: "MUSTAFA SOLMAZ ve Ortağı Kollektif Şirketinin sermaye ₺200.000'dir. Ortakların sermaye payları şöyledir;

Ortak M. SOLMAZ sermaye payı ₺100.000.-

Ortak C. ÖZCAN sermaye payı ₺100.000.-

Şirkete sermayesinin işletme faaliyetleri için fazla geldiği ve bu sebepten her bir ortağın sermaye payının ₺50.000 azaltılarak sermayenin. ₺150.000 'ye düşürülmesine karar verilmiştir.

Ayrıca sermaye azalışı ile ilgili olarak Ticaret Sicili Tescil Harcı, Ticaret Sicili İlan Ücreti, Noter Onay Giderleri olmak üzere toplam 3500. Liralık gider yapılmıştır

Şirket sermayesinin azaltılması ile ilgili tüm yasal işlemler yerine getirilmiştir. Ortaklara azaltılan sermaye payı karşılığı nakit ödeme yapılmıştır.

Yevmiye Kayıtları şu şekildedir:

----- / -----			
500 SERMAYE HS		50.000.-	
500 01 M. SOLMAZ Sermaye Hs. 25.000			
500 02 C. ÖZCAN Sermaye Hs. 25.000			
	331 ORTAKLARA BORÇLAR HS		50.000
	331 01 M. SOLMAZ Hs. 25.000		
	331 02 C. ÖZCAN Hs. 25.000		
Sermaye Azaltımı			

----- / -----

Yukarıda ki kayıta sermaye azaltıldığı için 500 SERMAYE Hesabına borç yazılmış karşılığında azaltılan sermaye kadar şirket ortaklarına borçlanmıştır. Ortaklara olan borç da 331 ORTAKLARA BORÇLAR Hesabına alacak kaydedilmiştir.

Şirket sermaye azatılımı ile ilgili işlemleri tamamladıktan sonra yapacağı kayıt ise şöyle olacaktır.

----- / -----	
500 SERMAYE HS.	100.000
500 01 M. SOLMAZ Sermaye Hs 50.000	
500 02 C. ÖZCAN Sermaye Hs 50.000	
131 ORTAKLARDAN ALACAKLAR HS	100.000
131 01 M. SOLMAZ Hs. 50.000	
131 02 C. ÖZCAN Hs. 50.000	

Zarar payları nedeniyle ortaklardan olan alacaklar karşılığında sermaye paylarının azaltılması

----- / -----

Yukarıdaki yevmiye kaydından sonra ortakların işletmeye herhangi bir borcu kalmamıştır ve sermayede zarar kadar azalmış olmaktadır.

Ortaklardan Birisinin Şirketten Ayrılması ya da Çıkarılması Nedeniyle Sermaye Azaltılması

Kollektif şirketlerde ortaklardan birisi anlaşma yoluyla kendiliğinden ya da ortaklar tarafından ortaklar tarafından çıkarılabilir (TTK 254-255) Ayrılan ya da çıkarılan ortağın payı, şirket net varlığı esas alınarak saptanır ve kendisine nakden ödenir.

Örnek: ₺500.000 sermayeli M. SOLMAZ ve Ortakları Kollektif şirketinin ortaklarından C. ÖZCAN ₺100.000 sermaye payını alarak şirketten ayrılmak üzere anlaşmıştır. Sermaye azaltılması ile ilgili yasal işlemler tamamlanmış ve ayrılan ortağa ₺100.000 değerinde bir çek imzalanıp verilmiştir.

Yevmiye Defteri Kayıtları:

Sermaye azaltılmasının kayıt altına alınması

----- / -----	
500 SERMAYE HS.	100.000
500 01 C. ÖZCAN Sermaye Hs. 100 000	
336 DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR HS	100.000
336 01 C. ÖZCAN Hs. 100.000	

Şirketten ayrılan C. Özcan'ın sermaye payı nedeniyle olan alacağının ilgili hesaba devri

----- / -----

Yukarıdaki kayıta dikkat edilirse, C. ÖZCAN şirketten ayrıldığı için artık şirket ortağı değildir.

Bu yüzden doğmuş olan borç yükümlülüğü işletmenin yan faaliyetinden olan borçları kapsamındaki hesapta izlenmelidir.

Şirketten ayrılan C. Özcan'a nakit olarak ödemenin yapılması,

----- / -----	
336 DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR HS.	100.000.-
100 KASA HS.	100.000.-

C. Özcan'a yapılan nakit ödeme

----- / -----

FAALİYET SONUÇLARININ DAĞITIMI, İŞLEMLERİ VE MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

TTK Kollektif şirketlerdeki dönem sonu faaliyet sonuçları olan Karın ve zararın dağıtımını konusundaki ilkeler belirtilmektedir. Bu maddelere göre, her ortak, şirketten faaliyet dönemi sonunda gerçekleşen kârdan kendisine düşen payı, şirkete ödünç olarak verdiği paranın ve kararlaştırılmışsa koyduğu sermayenin faizlerini, şirket sözleşmesi gereğince hak ettiği ücreti; kanuna veya şirket sözleşmesine göre yılsonu bilançosu çıkarılmamışsa çıkarılmasını, bilançoda kâr payı saptanmamışsa saptanmasını ve alacaklarını istemek hakkına sahiptir.

TTK 229'a göre zarar dağıtımında ortaklar oybirliği ile karar almadıkça hiçbir ortak, sermayesinden eksilen kısmı tamamlamaya zorlanamaz. Sermayenin zararla eksilen kısmı, aksine karar yoksa gerçekleşecek kâr ile kapatılır.

Karın ortaklara ne şekilde bölüştürüleceği genellikle şirket sözleşmesinde belirlenir. Kar dağıtımında şirkete konulan sermaye, yönetimde görev alma, kişisel itibarın işletmeye sağladığı katkı gibi değişik ölçüler söz konusu olabilmektedir.

Kâr dağıtımında şu ölçütler esas alınır:

- I. Ortağın sermaye payı
- II. Ortağın sermaye dışında şirkete olan şahsi katkısı
- III. Ortağın yönetimde yer alıp almaması

Kolektif şirketlerde kâr dağıtım yolları şunlardır:

- I. Eşit dağıtılabilir
- II. Sermaye payları ile orantılı dağıtılabilir
- III. Yönetici ortağa prim ayrıldıktan sonra dağıtılabilir
- IV. Ortakların sermaye payına faiz ayrıldıktan sonra dağıtılabilir
- V. Ortalama sermaye metoduna göre dağıtılabilir

Karın Ortaklara Eşit Dağıtım

Şirket sözleşmesinde karın dağıtımını eşit şekilde yapılacağı belirlenmiş olabilir. Bu durumda şirket karı öncelikle ortak sayısına bölünerek her bir ortağa düşen kar payı bulunur.

Örnek: İki ortaklı M. SOLMAZ ve Ortağı Kollektif şirketinin 2011 yılı karı ₺200.000 'olup şirket sermayesi ₺900.000'dir. İki ortağında sermaye payları eşittir. Şirket sözleşmesine göre kar ortaklar arasında eşit dağıtılacaktır.

Yukarıdaki bilgilere göre şirketin muhasebe kayıtları şöyle olacaktır;

Yevmiye Defteri Kayıtları

----- / -----		
590 DÖNEM NET KARI	200.000.-	
	331 ORTAKLARA BORÇLAR HS.	200.000.-
	331 01 M. SOLMAZ Hs.	100.000
	331 02 C. ÖZCAN Hs.	100.000
2011 yılı karından ortaklara düşen payların kaydı		
----- / -----		

Büyük Defter Kayıtları

331 ORTAKLARA BOÇLAR HS.	590 DÖNEM KARI HS.
200.000	200.000
	200.000

Yardımcı Defter Kayıtları ise 331 01 M. SOLMAZ ve 331 02 C. ÖZCAN Hs. Her ikisi de ₺100.000.- alacaklandırılır.

Kar Paylarının Ödenmesi

Şirket ortaklarına kar paylarının tamamı bankadan ödenmiştir.

----- / -----		
331 ORTAKLARA BORÇLAR HS.		200.000.-
331 01 M. SOLMAZ Hs.	100.000	
331 02 C. ÖZCAN Hs.	100.000	
	102 BANKALAR HS.	200.000.-

2011 yılı karından ortaklara düşen paylarının ödenmesi

----- / -----

Kollektif şirket bir şahıs şirketi olması nedeniyle Kurumlar vergisi mükellefi değildir. Şirketin ortakları gelir vergisi mükellefidir. Bu yüzden kar dağıtım sırasında şirket vergi kesintisi yapmaz. Karı tam olarak ortaklara dağıtılır. Ortaklar kar paylarını mart ayında gelir vergisi beyannamesi ile vergi dairesine bildirir ve vergisini öder.

Karın Sermaye Paylarına Oranlı Dağıtım

Karın ortakların sermaye paylarına oranlı olarak dağıtım şirket sözleşmesinde belirlenmiş olabilir. Bu ölçüte göre her ortak sermaye payı ölçüsünde kardan pay alır.

Örnek: M. SOLMAZ ve Ortağı Kollektif şirketinin 2011 yılı karı 600.000'dir. Şirketin sermayesi 3.000.000'dir.

Şirket ortaklarının sermaye payları ise şöyledir;

Ortakların Sermaye Payı

M. SOLMAZ 2.000.000.-

C. ÖZCAN 1.000.000.-

Şirket sözleşmesine göre kar ortaklara sermaye paylarına oranlı olarak dağıtılacaktır.

Kar paylarının hesaplanması

Karın sermaye payına oranlı olarak dağıtılmasında şu formülden yararlanılır;

$$\text{Kâr payı} = \frac{\text{Ortağın sermaye payı}}{\text{Şirket sermayesi}} \times \text{X Kar Tutarı}$$

Yevmiye Defteri Kaydı

----- / -----		
590 DÖNEM NET KARI HS.		600.000.-
	331 ORTAKLARA BORÇLAR HS.	600.000
	331 01 M. SOLMAZ Hs.	400.000
	331 02 C. ÖZCAN Hs.	200.000

2011 yılı karından ortaklara düşen paylarının cari hesaplara aydı

----- / -----

Sermaye Paylarına Faiz Ayrıldıktan Sonra Kalan Karın Dağıtım

Kar dağıtım konusunda en mantıklı olan yöntem sermaye paylarına oranlı olarak dağıtımdır. Ancak ortaklar bunun dışında da kar dağıtım yöntemlerini benimsemiş ve bunu şirket sözleşmesine koymuş olabilirler. Bu yöntemlerden biriside kardan önce sermaye paylarına faiz ayrılması e kalan karın ortaklara dağıtılmasıdır.

Örnek: M. SOLMAZ ve Ortağı Kollektif şirketinin sermayesi 400.000.- lira olup şirketin 2011 yılı karı 300.000'dir.

Şirket sözleşmesine göre önce kardan sermaye paylarına %10 faiz ayrılacak ve kalan kar ortaklar arasında eşit dağıtılacaktır. Ortakların sermaye payları şöyledir;

Ortakların Sermaye Payları

M. SOLMAZ 300.000

C. ÖZCAN 100.000

Kar Paylarının Hesaplanması

Her bir ortağa düşen kar payını hesaplamadan önce yapılması gereken işlem sermaye paylarına isabet eden faizi bulmak olacaktır.

$$\text{Sermaye paylarına düşen faiz} = \text{Sermaye} \times \text{Faiz oranı} = 400.000 \times \%10 = 40.000$$

Sermaye paylarına düşen faizi hesapladıktan sonra faiz sonrası kalan kar bulunur.

Faiz Ayrıldıktan Sonra Kalan Kar = Kar – Sermaye Faizi = 300.000 — 40.000 = 260.000.-

Faiz sonrası kalan kar ₺260.000 'dir. Bu kar ortaklar arasında eşit dağıtılacağından her bir ortağa düşen pay şöyle bulunur.

Her bir ortağa faiz sonrası kalan kardan düşen pay = 260.000/ 2 = ₺130.000.-

Şimdide her bir ortağın sermaye payına isabet eden faizi bulalım.

Ortağın sermaye payı x Faiz oranı

M.SOLMAZ Sermaye Payı 300.000 x %10 = 30.000

C.ÖZCAN Sermaye Payı 100.000 x%10 = 10.000

Sermaye Faizi 40.000

Her bir ortağın kâr payı ise:

M.SOLMAZ Kar Payı: 130.000+30.000 =160.000

C.ÖZCAN Kar Payı 130.000+10.000 =140.000

Dönem Karı 300.000

Yevmiye Defteri Kaydı

----- / -----		
590 DÖNEM NET KARI HS.	300.000.-	
	331 ORTAKLARA BORÇLAR HS.	300.000.-
	331 01 M. SOLMAZ HS. 160.000	
	331 02 C. ÖZCAN HS. 140.000	

2011 yılı karından ortaklara düşen paylarının cari hesaplara kaydı

----- / -----

Kar Paylarının Hesaplanması

Her bir ortağa düşen kâr payını hesaplamadan önce yapılması gereken işlem sermaye paylarına isabet eden faizi bulmak olacaktır.

Sermaye paylarına düşen faiz = Sermaye X Faiz oranı = 400.000 X %10 = 40.000

Sermaye paylarına düşen faizi hesapladıktan sonra faiz sonrası kalan kar bulunur.

Faiz Ayrıldıktan Sonra Kalan Kar = Kar – Sermaye Faizi = 300.000 – 40.000 = 260.000.-

Faiz sonrası kalan kar ₺260.000 'dir. Bu kar ortaklar arasında eşit dağıtılacağından her bir ortağa düşen pay şöyle bulunur.

Her bir ortağa faiz sonrası kalan kardan düşen pay = 260.000/ 2 = ₺130.000.-

Şimdide her bir ortağın sermaye payına isabet eden faizi bulalım.

Ortağın sermaye payı X Faiz oranı

M. SOLMAZ Sermaye Payı 300.000 x %10 = 30.000

C. ÖZCAN Sermaye Payı 100.000 x %10 = 10.000

Sermaye Faizi 40.000

Her her bir ortağın kar payı ise:

M. SOLMAZ Kar Payı: 130.000+30.000 =160.000

C. ÖZCAN Kar Payı 130.000+10.000 =140.000

Dönem Karı 300.000

Yevmiye Defteri Kaydı

----- / -----		
590 DÖNEM NET KARI HS.	300.000.-	
	331 ORTAKLARA BORÇLAR HS.	300.000.-
	331 01 M. SOLMAZ HS 160.000	
	331 02 C. ÖZCAN HS 140.000	

2011 yılı karından ortaklara düşen paylarının cari hesaplara kaydı

----- / -----

Yönetici Ortağa Kardan Prim Verildikten Sonra Karın Dağıtımı

Kollektif şirket ortakları isterlerse şirkette yönetici olabilirler. Şirket yönetimini ortaklardan birisinin üstlenebilir. Bu durumda yönetici ortağa kardan belli bir prim verilir. Primden sonra kalan kar ortaklar arasında sözleşmede belirlendiği şekilde dağıtılır.

Örnek: "M. SOLMAZ ve Ortağı Kolektif Şirketi"ni iki ortaklı bir şirket olup sermayesi ₺400.000 'dir. Şirketin 2011 yılı karı ₺100.000 'dir. M. SOLMAZ şirketin yöneticisi olduğundan kendisine kardan %10 prim verilecektir. Kalan kar ortaklara sermaye paylarına oranlı bir şekilde dağıtılacaktır.

Ortaklar ve Sermaye Payları

M. SOLMAZ 300.000.-
C. ÖZCAN 100.000.-
Sermaye 400.000.-

Kar paylarının hesaplanması

Önce yönetici ortağa verilecek prim tutarının bulunması gerekecektir.

Yönetici Primi = Kar x Prim Oranı = 100.000 x %10 = ₺10.000

Yönetici ortağa prim ayrıldıktan sonra kalan kar ortakların sermaye paylarına göre dağıtılacaktır.

Prim sonrası kalan kar = Kar – Yönetici Ortağa Ayrılan Kar = 100.000 – 10.000 = 90.000

Ortakların sermaye paylarına göre dağıtılacak kar ₺90.000 'dir.

Ortağın sermaye payı

Kar Payı = ----- x Kar formülüyle ortakların sermaye paylarına oranlı olarak dağıtım;

Şirket sermayesi

Ortak M. Solmaz'ın payı	300.000	Kâr payı= ----- X 90.000 = 67.500.-
	400.000	
M. Solmaz'ın kar payı = 10.000 + 67.500 = ₺77.500		
Ortak C. ÖZCAN Kar Payı	100.000	Kar Payı= ----- X 90.000 = ₺22.500.-
	400.000	

Yevmiye Defteri Kayıtları

----- / -----		
590 DÖNEM NET KARI HS.	100.000.-	
331 ORTAKLARA BORÇLAR HS.		100.000.-
331 01 M. SOLMAZ Hs. 77.500.-		
331 02 C. ÖZCAN Hs. 22.500.-		
2011 yılı karından ortaklara düşen paylarının cari hesaplara kaydı		
----- / -----		
331 ORTAKLARA BORÇLAR HS.	100.000.-	
331 01 M. SOLMAZ Hs. 77.500.-		
331 02 C. ÖZCAN Hs. 22.500.-		
100. KASA		100.000.-

2011 yılı karından ortaklara düşen paylarının ödenmesi

----- / -----

Kollektif Şirketlerde Zarar Dağıtım ve Muhasebeleştirilmesi

Zarar ortaklar arasında paylaşılır. Zararın paylaşım şekli sözleşmede belirtilir. Zarar farklı şekillerde dağıtılabilir:

- Ortaklar kendilerine düşen zarar payını şirkete öderler
- Ortakların sermaye payı azaltılarak zarar kapatılabilir

Kolektif şirketler zararı sonraki yıllarda elde edilecek kardan mahsup edemezler. Zarar ortakların hesaplarına dağıtılmalıdır. Sonraki yıllarda kar edilirse ortakların kar paylarından düşülebilir. Ortaklar zararı kapatamazlarsa beş yıl bekletebilirler. Ayrıca bu durumu yıllık gelir vergisi beyannamesinde gösterebilirler.

Şirket zarar ettiği zaman dönem sonunda 591 Dönem Net Zararı Hesabının borcuna yazılır. Yeni hesap döneminde 580 Geçmiş Yıllar Zararları Hesabı borca, 591 Dönem Net Zararı Hesabı alacağa yazılarak 591 numaralı hesap kapatılmış olur. Zarar ortaklara dağıtılırken 580 Geçmiş Yıl Zararları Hesabı alacak tarafa yazılarak kapatılır. Borç tarafına ise 131 Ortaklardan Alacaklar Hesabı yazılır. Son aşamada ortaklar borçlarını ödedikleri zaman ise 131 Ortaklardan Alacaklar Hesabı alacağa, tahsil edilen değer ise borca yazılır.

Örnek: M. SOLMAZ ve Ortağı Kolektif Şirketi 2011 yılında ₺40.000 zarar etmiştir. Sözleşmeye göre zarar ortaklara sermaye paylarına göre dağıtılacaktır. Ortakların sermaye payları aşağıdaki gibidir:

M. SOLMAZ: ₺70.000

C. ÖZCAN: ₺30.000

Toplam Sermaye: ₺100.000.-

Zarar payları 3.3.2018 tarihinde ortaklardan peşin olarak tahsil edilmiştir.

-----03.03.2018-----

131 ORTAKLARDAN ALACAKLAR HS. 40.000

131.01 M. SOLMAZ 28.000

131.02 C. ÖZCAN 12.000

580 GEÇMİŞ YIL ZAR. HS. 40.000

2011 yılı zararının ortak hesaplarına devri

-----03.03.2018-----

100 KASA HESABI 40.000

131 ORT. ALACAKLAR HS. 40.000

131.01 M. SOLMAZ 28.000

131.02 C. ÖZCAN 12.000

Ortakların zarar paylarının peşin tahsili

Örnek: CAN ÖZCAN ve Ortağı Kolektif Şirketi 2011 yılında ₺70.000 zarar etmiştir. Sözleşmeye göre ortaklar zararı eşit oranda, sermaye azaltarak karşılayacaklardır. 15.03.2018 tarihinde hukuki işlemler tamamlanmıştır. Ortakların sermaye payları eşittir

Sermaye: ₺400.000.-

Yevmiye kayıtları aşağıdaki gibi yapılacaktır:

-----15.03.2018-----

131 ORTAKLARDAN ALACAK. HS. 70.000

131.01 C. ÖZCAN 35.000

131.02 M. SOLMAZ 35.000

580 GEÇMİŞ YIL ZAR. HS. 70.000

2011 yılı zararının ortak hesaplarına devri

-----15.03.2018-----

500 SERMAYE HESABI 70.000

131 ORT. ALACAKLAR HS. 70.000

131.01 C. ÖZCAN 35.000

131.02 M. SOLMAZ 35.000

Ortakların zararının sermaye azaltılarak karşılanması

ŞİRKETİN TASFİYESİ İŞLEMLERİ VE MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

Kollektif Şirketin Sona Ermesi haline;

1. İflas eden bir Kollektif şirket, iflasın ilanı üzerine sona erer.
2. Şirket sermayesinin tamamı veya üçte ikisi zayı olup da tamamlanmasına veya geri kalan kısmı ile yetinilmeye ortaklarca karar verilmemiş olması halinde, şirket kendiliğinden sona erer.
3. Şirket diğer bir şirketle birleşirse sona erer.
4. Ortaklardan birinin iflas etmesi şirketin sona ermesine sebep olur. Şu kadar ki; diğer ortaklar, müflis ortağı şirketten çıkararak onun payını iflas masasına ödemeleri halinde, şirket diğer ortaklar arasında devam eder.
5. Tayin edilen sürenin sona ermesi ile şirket kendiliğinden sona erer.
6. Şirket ana sözleşmesinde yazılı gayenin elde edilmesi ile şirket sona erer.
7. Ana sözleşmede yazılı gayenin elde edilmesinin imkânsız olması,
8. Ortaklardan birinin ölümü,
9. Ortaklardan birinin kısıtlanması hali de sone erme sebebi olarak sayılabilir.
10. 10.Şirket bütün ortakların kabul etmeleri halinde de sona erer.

Sone erme sebeplerinden herhangi birinin meydana gelmesi halinde şirket hemen sona ermez. Yeni bir dönem başlar ki bu dönem TASFİYE olarak adlandırılır. Bu dönemde:

- I. Şirketin sona ermesinin tescil ve ilan edilmesi gerekir.
- II. Şirket ana sözleşmesinde belirtilen amaç ve konu tasfiye gayesine dönüşür.
- III. Şirket tüzel kişiliğinin ehliyeti, tasfiye gayesiyle sınırlı olur.
- IV. Ticaret unvanı "Tasfiye Halinde....." kelimeleri eklenerek kullanılabilir.
- V. Tasfiye halindeki şirketin temsili tasfiye memurları marifetiyle yürütülür.
- VI. Sone erme keyfiyeti usulen tescil ve ilan edilmemiş ise, bütün ortakların üçüncü kişilere karşı sorumlulukları sınırsız olarak devam eder.

Tasfiyenin amacı, şirketin devamı sırasında başlanmış olan ve henüz sonuçlandırılmamış olan iş ve ilişkileri tamamlamak, şirketin borç ve taahhütlerini ifa, alacaklarını tahsil ve mevcut mallarını paraya çevirmek suretiyle yapmak ve elde edilen safi mevcudu ortaklara dağıtmaktır.

Kollektif şirketler iki şekilde tasfiye edilebilir.

a. İflas Hükümlerine Göre Tasfiye

Şirket ortaklar veya alacaklılar tarafından yapılan talep üzerine, mahkemece verilen iflas kararı üzerine tasfiye İcra- İflas Hükümlerine göre alacaklıların temsilcileri tarafından yapılır. Bu şekilde tasfiyeye, şirket aktifinin borçlarını karşılamadığı durumlarda başvurulur.

b. Ticaret Kanunu Hükümlerine Göre Tasfiye

Bu şekilde tasfiyede tasfiye memurları ortakların temsilcileridir. Şirket aktifi borçlarını karşılamaya yeterlidir. Tasfiye edilmekte olan bir şirketin iflası istenebilir. İflasla birlikte ortakların temsilcisi olan tasfiye memurları değişir ve alacaklıların temsilcileri tasfiye memuru seçilir.

TTK hükümlerine göre tasfiye de izlenecek iki yaklaşım vardır. Bunlar;

Dış tasfiye işlemleri şunlardır:

- Tasfiyeye başlama bilançosu düzenlenir
- Şirketin henüz bitmemiş işleri tamamlanır.
- Alacaklar tahsil edilir. Alacakların vadesi beklenilmeden tahsil edildiği için iskonto yapılır.
- Borçlar ödenir. Borçlar vadesinden önce ödendiği için iskonto sağlanır.
- Mallar paraya çevrilir. Menkuller pazarlık ve açık artırımla, gayrimenkuller ise açık artırma ile satılır. Ortaklar oybirliğiyle karar vermedikçe, tasfiye memurları şirket mallarını toptan satamazlar.
- Tasfiye memurları, tasfiye sırasında elde edilen paraları bir devlet bankasına yatırmak zorundadır. Paralar T.C. Merkez Bankasına, bu bankanın şube bulundurmadığı yerlerde bir kamu bankasına yatırılır. Ödemeler çekle yapılır.
- Tasfiye giderleri ödenir
- Yukarıda sayılan işlemler tamamlandığında tasfiye sonu bilançosu düzenlenir. Bu bilançoya itiraz süresi 1 aydır.

İç tasfiye işlemleri

Sermaye hesabı, ortaklara borçlar hesabına devredilerek kapatılır.

• Tasfiye sonucu, sözleşme hükümlerine göre ortaklar arasında dağıtılır. Tasfiye sonucunun dağıtımı, normal faaliyet dönemi kar-zarar dağıtımından farklı bir yöntemle yapılırsa, tasfiye sonucunun ortaklar arasında bölüştürülmesinden önce normal dönemlere ilişkin faaliyet sonuçları ortaklar arasında bölüştürülür.

Ortaklara borçlar hesabı, şirketin kasa ve banka hesapları ile karşılaştırılarak kapatılır.

----- / -----

590 DÖNEM NET KARI HS. 100.000.-

331 ORTAKLARA BORÇLAR HS. 100.000.-

Tasfiye karından ortaklara düşen paylarının cari hesaplara kaydı

----- / -----

331 ORTAKLARA BORÇLAR HS. 100.000.-

100. KASA 100.000.-

Tasfiye karından ortaklara düşen paylarının ödenmesi

----- / -----

Tasfiye işlemlerinin muhasebeleştirilmesi iç ve dış tasfiye işlemlerine göre iki aşamalı yapılır.

Dış tasfiye işlemlerinin muhasebeleştirilmesi, normal faaliyet dönemi içindeki muhasebeleştirme işlemlerinden çok farklı değildir. Varlıklar tarihi değerleriyle alacaklandırılır. Tarihi değerleriyle satış tutarındaki olumlu fark, Tasfiye Karı Zararı hesabının alacağına, olumsuz fark ise, hesabın borcuna kaydedilir.

İç tasfiye işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde ise yukarıda sözü edilen esaslara uyulur.

Tekdüzen Muhasebe Sistemi hesap planında, Tasfiye Karı veya Zararı şeklinde bir hesap bulunmamaktadır. Ancak tasfiye özel bir durum gösterdiğinden "693 Tasfiye karı veya Zararı Hesabı" kullanılabilir. Kar çıktığında "592 Tasfiye Karı Zararı hesabıyla" söz konusu olduğunda "593 Tasfiye Zararı hesabıyla", "693 Tasfiye Karı veya Zararı Hesabının" kapatılması uygun olabilir.

----- / -----

590 DÖNEM NET KARI HS. 100.000.-

331 ORTAKLARA BORÇLAR HS. 100.000.-

331 01 M. SOLMAZ Hs. 77.500.-

331 02 C. ÖZCAN Hs. 22.500.-

2011 yılı karından ortaklara düşen paylarının cari hesaplara kaydı

----- / -----

331 ORTAKLARA BORÇLAR HS. 100.000.-

331 01 M. SOLMAZ Hs. 77.500.-

331 02 C. ÖZCAN Hs. 22.500.-

100. KASA 100.000.-

2011 yılı karından ortaklara düşen paylarının ödenmesi

----- / -----

Örnek;

. Şahıs Şirketlerinde Tasfiye İşlemlerinin Muhasebe Kayıtları Öncelikle envanter yapılarak tasfiye başlama bilançosu düzenlenir.

İşlemler muhasebeleştirilir.

Tasfiye sonunda tasfiye sonu bilânçosu düzenlenir.

Sonuca göre ortaklara ödeme veya tahsilât yapılır ve tüm hesaplar kapatılır.

Örnek: C. ÖZCAN ve Ortakları Kolektif Şirketi 08.07.2011 tarihinde şirket sözleşmesinde belirtilen amaca ulaştıkları için oy birliği ile dağılma kararı almışlardır. Tasfiye memuru olarak İSMAİL ÇELEBİ görevlendirilmiştir. Tasfiye memurunun yaptığı envanter sonucunda aşağıdaki tasfiye başlama bilançosu düzenlenmiştir.

CAN ÖZCAN VE ORTAKLARI KOLEKTİF ŞİRKETİ 08.07.2011 TARİHLİ TASFİYE BAŞLAMA BİLANÇOSU

AKTİF			PASİF
I DÖNEN VARLIKLAR	40.000,00	III KISA VADELİ YABANCI KAY.	13.000,00
HAZIR DEĞERLER	16.000,00	MALİ BORÇLAR	3.000,00
Kasa Hesabı	5.000,00	Banka Kredileri Hs.	3.000,00
Banka Hesabı	14.000,00	TİCARİ BORÇLAR	10.000,00
Alınan Çekler	7.000,00	Borç Sen. Hs.	10.000,00
TİCARİ ALACAKLAR	6.000,00	IV UZUN VADELİ YABANCI KAY.	-----
Alıcılar	6.000,00	V ÖZ KAYNAKLAR	43.000,00
STOKLAR	8.000,00	ÖDENMİŞ SERMAYE	25.000,00
Ticari Mal	8.000,00	Sermaye Hesabı	25.000,00
II DURAN VARLIKLAR	16.000,00	DÖNEM NET KARI	18.000,00
MADDİ DURAN VARL.	16.000,00	Dönem Net karı Hs.	18.000,00
Taşıtlar	20.000,00		
Bir. Amort.	(4.000,00)		
AKTİF TOPLAMI	<u>56.000,00</u>	PASİF TOPLAMI	<u>56.000,00</u>

Tasfiye Bilgileri: 1. Ortakların sermaye payları aşağıdaki gibidir:

C. ÖZCAN: 10.000,00 TL

M. ÖZCAN: 8.000,00 TL

M. SOLMAZ: 7.000,00 TL

2. Bilânçodaki dönem net karı tasfiye başlangıcına kadar elde edilmiş olan kardır.

3. Bilânçoda yer alan banka hesabı özel bir bankada bulunmaktadır.

4. 09.07.2011 tarihinde 102.01 T.C. Ziraat Bankasında bir hesap açılmış ve kasadaki tutar bu hesaba yatırılmıştır.

5. 10.07.2011 tarihinde alınan çeklerin tamamı tahsil edilmiş ve T.C. Ziraat Bankası hesabına yatırılmıştır.

6. 11.07.2011 tarihinde alıcılardan olan alacak vadesinden önce 5.500 TL olarak tahsil edilmiş ve T.C. Ziraat Bankası hesabına yatırılmıştır.

7. 12.07.2011 tarihinde tüm ticari mallar %18 KDV hariç 12.000,00 TL' ye peşin satılmış ve tutar T.C. Ziraat Bankası hesabına yatırılmıştır.

8. 13.07.2011 tarihinde taşıtların tamamı %18 KDV hariç 15.000,00 TL' ye peşin satılmış ve tutar T.C. Ziraat Bankası hesabına yatırılmıştır.

9. 14.07.2011 tarihinde bank kredisi borcu faiziyle birlikte 3.500 TL olarak özel banka hesabımızdan aktarma yapılarak ödenmiştir.

10. 15.07.2011 tarihinde 8.000,00 TL'lik senet vadeden önce çek verilerek ödenmiştir.

11. 16.07.2011 tarihinde tasfiye işlemleri için KDV hariç 2.000,00 TL tutarında gider yapılmış ve çekle ödenmiştir.

12. 17.07.2011 tarihinde KDV mahsup kaydı yapılmıştır.

13. 18.07.2011 tarihinde KDV özel banka hesabından aktararak ödenmiştir.

14. 19.07.2011 tarihinde özel bankadan alınan hesap özetinde çeklerin tamamının ödendiği görülmüştür.

15. 20.07.2011 tarihinde özel banka hesabında kalan para T.C. Ziraat Bankası hesabına yatırılmıştır.

16. 21.07.2011 tarihinde tasfiye kalanı ortaklara sermaye payları oranında dağıtılmıştır.

İşlemlere ait yevmiye ve büyük defter kayıtları aşağıdaki gibi yapılacaktır:

Büyük Defter Sayfa Nu.	Mad. Nu.	AÇIKLAMA	Yardımcı Hesap Sütunu	Borç Tutarı	Alacak Tutarı
	1	Aktarılan Toplam -----08.07.2011-----			
		100 KASA HESABI		5.000,00	
		101 ALINAN ÇEKLER HESABI		7.000,00	
		102 BANKALAR HESABI		14.000,00	
		120 ALICILAR HESABI		6.000,00	
		153 TİCARİ MALLAR HESABI		8.000,00	
		254 TAŞITLAR HESABI		20.000,00	
		257 BİRİKMİŞ AMORTİS. HS.			4.000,00
		300 BANKA KREDİLERİ HS.			3.000,00
		321 BORÇ SENETLERİ HS.			10.000,00
		500 SERMAYE HESABI			25.000,00
		590 DÖNEM NET KARI HS.			18.000,00
	2	Tasfiye başlama bilançosu kaydı -----09.07.2011-----			
		<u>102 BANKALAR HESABI</u>		5.000,00	
		102.01 T.C. Ziraat Bankası	5.000,00		
		100 KASA HESABI			5.000,00
		Kasadaki miktarın ticari mevduat hesabına yatırılması			
	3	-----10.07.2011-----			
		100 KASA HESABI		7.000,00	
		101 ALINAN ÇEKLER HESABI			7.000,00
	4	Çeklerin tahsil edilmesi -----10.07.2011-----			
		<u>102 BANKALAR HESABI</u>		7.000,00	
		102.01 T.C. Ziraat Bankası	7.000,00		
		100 KASA HESABI			7.000,00
		Çek bedelinin ticari mevduat hesabına yatırılması			
	5	-----11.07.2011-----			
		100 KASA HESABI		5.500,00	
		689 DİĞER OL. DIŞI GİDER VE ZAR. HS.		500,00	
		120 ALICILAR HESABI			6.000,00
	6	Alacak tahsili -----11.07.2011-----			
		<u>102 BANKALAR HESABI</u>		5.500,00	
		102.01 T.C. Ziraat Bankası	5.500,00		
		100 KASA HESABI			5.500,00
		Alacak bedelinin ticari mevduat hesabına yatırılması			

		TOPLAM		90.500,00	90.500,00

Büyük Defter Sayfa Nu.	Mad. Nu.	AÇIKLAMA	Yardımcı Hesap Sütunu	Borç Tutarı	Alacak Tutarı
	7	Aktarılan Toplam -----12.07.2011----- 100 KASA HESABI 600 YURTIÇİ SATIŞLAR HS. 391 HESAPLANAN KDV. HS. Malların satılması		90.500,00	90.500,00
	8	-----12.07.2011----- 621 SATILAN TİCARİ MAL MALİYETİ HS. 153 TİCARİ MALLAR HESABI Satılan ticari malın maliyeti kaydı		14.160,00	12.000,00 2.160,00
	9	-----12.07.2011----- <u>102 BANKALAR HESABI</u> 102.01 T.C. Ziraat Bankası 100 KASA HESABI Satış bedelinin ticari mevduat hesabına yatırılması	14.160,00	8.000,00	8.000,00
	10	-----13.07.2011----- 100 KASA HESABI 257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HS. 689 DİĞER OL. DIŞI GİDER VE ZARAR HS. 254 TAŞITLAR HESABI 391 HESAPLANAN KDV HS. Taşıtların satışı		14.160,00	14.160,00
	11	-----13.07.2011----- <u>102 BANKALAR HESABI</u> 102.01 T.C. Ziraat Bankası 100 KASA HESABI Tahsil edilen satış bedelinin ticari mevduat hesabına yatırılması	18.600,00	18.600,00	18.600,00
	12	-----14.07.2011----- 300 BANKA KREDİLERİ HESABI 780 FİNANSMAN GİDERLERİ HESABI <u>102 BANKALAR HESABI</u> Özel Banka Banka kredisinin virman yapılarak ödenmesi	3.500,00	3.000,00 500,00	3.500,00
	13	-----15.07.2011----- 321 BORÇ SENETLERİ HESABI 103 VERİLEN ÇEK VE ÖD. EM. HS. 679 DİĞ. OL. DIŞI GEL. VE KAR H. Tahsil edilen alacak bedelinin ticari mevduat hesabına yatırılması		10.000,00	8.000,00 2.000,00
	14	-----16.07.2011----- 770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ HS. 191 İNDİRİLECEK KDV HESABI 103 VERİLEN ÇEK VE ÖD. EM. HS. Tasfiye giderleri		2.000,00 360,00	2.360,00
		TOPLAM		184.880,00	184.880,00

Büyük Defter Sayfa Nu.	Mad. Nu.	A Ç I K L A M A	Yardımcı Hesap Sütunu	Borç Tutarı	Alacak Tutarı
	15	Aktarılan Toplam -----17.07.2011----- 103 VERİLEN ÇEK VE ÖD. EM. HS. <u>102 BANKALAR HESABI</u> 102.02 Özel Banka		184.880,00	184.880,00
	16	Verilen çeklerin özel banka hesabından ödenmesi -----18.07.2011----- <u>102 BANKALAR HESABI</u> 102.01 T.C. Ziraat Bankası <u>102 BANKALAR HESABI</u> 102.02 Özel Banka	10.360,00	10.360,00	10.360,00
	17	Özel banka hesabının ticari mevduata aktarılması -----19.07.2011----- 391 HESAPLANAN KDV HESABI 191 İNDİRİLECEK KDV HS. 360 ÖD. VERGİ VE FON HS. KDV mahsup kaydı -----20.07.2011-----		5.760,00	360,00
	18	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI <u>102 BANKALAR HESABI</u> 102.01 T.C. Ziraat Bankası KDV' nin ticari mevduat hesabından ödenmesi -----20.07.2011-----	5.400,00	5.400,00	5.400,00
	19	600 YURT İÇİ SATIŞLAR HESABI 679 DİĞER OL. DIŞI GELİR VE KAR. HS. 690 DÖNEM KARI VEYA ZAR. HS. Gelir hesaplarının devri -----20.07.2011-----		12.000,00	14.000,00
	20	632 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ HS. 660 KISA VADELİ BORÇLANMA GİD. HS. 771 GENEL YÖN. GİD. YAN. HS. 781 FİNANSMAN GİD. YAN. HS. Giderlerin yansıtma hesaplarına devri -----20.07.2011-----		2.000,00	2.000,00
	21	771 GENEL YÖN. GİD. YAN. HS. 781 FİNANSMAN GİD. YAN. HS. 770 GENEL YÖN. GİD. HS. 780 FİNANSMAN GİD. HS. Yansıtma hesaplarının kapatılması -----20.07.2011-----		500,00	500,00
	22	690 DÖNEM KARI VEYA ZAR. HS. 621 SATILAN TİC MAL. HS. 689 DİĞ OL. DIŞI GİD. ZAR. HS. 632 GENEL YÖNETİM GİD. HS. 660 KISA VAD. BORÇ. GİD. HS. Gider hesaplarının devri -----20.07.2011-----		12.000,00	8.000,00
	23	690 DÖNEM KARI VEYA ZAR. HS. 590 DÖNEM NET KARI HS. Tasfiye karının aktarılması -----20.07.2011-----		2.000,00	2.000,00
		TOPLAM		239.540,00	239.540,00

Büyük Defter Kayıtları

B 100 KASA HESABI A	
5.000,00	5.000,00
7.000,00	7.000,00
5.500,00	5.500,00
14.160,00	14.160,00
<u>18.600,00</u>	<u>18.600,00</u>
50.260,00	50.260,00

B 101 ALINAN ÇEK HS. A	
7.000,00	7.000,00

B 102 BANKALAR HS. A	
14.000,00	3.500,00
5.000,00	10.360,00
7.000,00	140,00
5.500,00	<u>5.400,00</u>
14.160,00	19.400,00
18.600,00	<u>45.000,00</u>
140,00	64.400,00
64.400,00	

B 103 VER ÇEK ÖD. EM. A	
<u>10.360,00</u>	8.000,00
10.360,00	<u>2.360,00</u>
	10.360,00

B 120 ALICILAR HS. A	
6.000,00	6.000,00

B 153 TİCARİ MAL HS. A	
8.000,00	8.000,00

B 300 BANKA KREDİ HS. A	
3.000,00	3.000,00

B 321 BORÇ SENET HS. A	
10.000,00	10.000,00

B 360 ÖD. VER. FON HS. A	
5.400,00	5.400,00

B 391 HESAP. KDV HS. A	
<u>5.760,00</u>	5.760,00
5.760,00	<u>3.600,00</u>
	5.760,00

B 500 SERMAYE HS. A	
<u>25.000,00</u>	25.000,00

B 590 DÖN. NET KARI HS. A	
	18.000,00
	<u>2.000,00</u>
<u>20.000,00</u>	20.000,00

B 600 YURİÇİ SAT. HS. A	
12.000,00	12.000,00

B 621 SAT. T.M. MAL. HS. A	
8.000,00	8.000,00

B 632 GENEL YÖN. G. HS. A	
2.000,00	2.000,00

B 660 K.V. BORÇ GİD. HS. A	
500,00	500,00

B 679 D. OL. DIŞI. G.K. HS. A	
2.000,00	2.000,00

B 689 D. OL. DIŞI G. Z. A	
500,00	<u>1.500,00</u>
<u>1.000,00</u>	1.500,00
1.500,00	

B 690 DÖNEM KAR Z. HS. A	
12.000,00	<u>14.000,00</u>
<u>2.000,00</u>	14.000,00
14.000,00	

B 770 GEN. YÖN. GİD. HS. A	
2.000,00	2.000,00

B 771 GYG YANS. HS. A	
2.000,00	2.000,00

B 780 FİN. GİDER. HS. A	
500,00	500,00

B 781 FİN. G. YANS. HS. A	
500,00	500,00

B 102.01 ÖZEL BANKA A	
<u>14.000,00</u>	3.500,00
14.000,00	10.360,00
	<u>140,00</u>
	14.000,00

B 102.02 T.C. ZİRAAT B. HS. A	
5.000,00	5.400,00
7.000,00	<u>45.000,00</u>
5.500,00	50.400,00
14.160,00	
18.600,00	
<u>140,00</u>	
50.400,00	

Büyük defter kayıtlarındaki renkli yazılmış rakamlar kar dağıtımı sonrasında oluşan rakamlardır. Kar dağıtımından önce büyük defter kayıtlarına bakıldığı zaman üç hesap dışındaki tüm hesapların kapandığı görülmektedir.

Kapanmayan hesaplar şunlardır:

Banka Hesabı : 45.000,00 TL (Borç kalanı)

Sermaye Hesabı : 25.000,00 TL (Alacak kalanı)

Dönem Net Karı Hesabı : 20.000,00 TL (Alacak kalanı)

Kalan veren hesaplardan faydalanarak tasfiye sonu bilânçosu düzenlenir.

C. ÖZCAN VE ORTAKLARI KOLEKTİF ŞİRKETİ 20.07.2011 TARİHLİ TASFİYE SONU BİLANÇOSU

AKTİF		PASİF	
I DÖNEM VARLIKLAR	45.000,00	III KISA VADELİ YAB. KAY.	-----
HAZİR DEĞERLER	45.000,00	IV UZUN VADELİ YAB. KY.	-----
Bankalar	45.000,00	V ÖZ KAYNAKLAR	45.000,00
II DURAN VARLIKLAR	-----	ÖDENMİŞ SERMAYE	25.000,00
		Sermaye	25.000,00
		DÖNEM NET KARI	20.000,00
		Dönem Net karı Hs.	20.000,00
AKTİF TOPLAMI	45.000,00	PASİF TOPLAMI	45.000,00

Tasfiye sonucunda kalan tutar ortaklara aşağıdaki şekilde dağıtılacaktır.

C. ÖZCAN	= 20.000,00 x 10.000,00	/	25.000,00	= 8.000,00 TL
M. ÖZCAN	= 20.000,00 x 8.000,00	/	25.000,00	= 6.400,00 TL
M. SOLMAZ	= 20.000,00 x 7.000,00	/	25.000,00	= 5.600,00 TL
Dağıtılması Gereken Toplam Kar				= 20.000,00 TL

Yevmiye Kayıtları

-----20.07.2011-----

Aktarılan Toplam	239.540.00	239.540.00 500
SERMAYE HESABI	25.000	
331 ORT. BORÇLAR HS.		25.000
331.01 C. ÖZCAN 10.000		
331.02 M. ÖZCAN 8.000		
131.03 M. SOLMAZ 7.000		

Sermaye paylarının ortak hesaplarına devri

-----20.07.2011-----

590 DÖNEM NET KARI HS.	20.000	
331 ORT. BORÇLAR HS.		20.000
331.01 C. ÖZCAN 8.000		
331.02 M. ÖZCAN 6.400		
131.03 M. SOLMAZ 5.600		

Ortakların zararının sermaye azaltılarak karşılanması

-----20.07.2011-----

331 ORT. BORÇLAR HS.	45.000	
331.01 C. ÖZCAN 18.000		
331.02 M. ÖZCAN 14.400		
131.03 M. SOLMAZ 12.600		
102. BANKALAR HESABI		45.000
102.01 T.C. Ziraat Bankası 45.000		

Sermaye ve Kar Paylarının Ortaklara Ödenmesi

TOPLAM	329.540.00	329.540.00

3. Hafta İçin Ders Sona Ermıştır. Teşekkürler...

